

PROFESSIONAL MULOQOTDA MUVAFFAQIYATLI BO'LISH

Bozorova Muxlisa

Termiz davlat universiteti, Xorijiy filologiya fakulteti

nemis tili yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Maqolada professional muloqotning ijtimoiy va kasbiy rivojlanishdagi o'rni, zamonaviy ish jarayonlarida samarali aloqa o'rnatishning asosiy strategiyalari va kommunikativ kompetensiyalarning shakllanish mexanizmlari yoritilgan. Tadqiqotda raqamli muhitda muloqotning o'ziga xos xususiyatlari, jamoaviy muhokamalarda samarali fikr almashish tamoyillari va professional shaxsning o'zini namoyon qilish qobiliyatlari tahlil qilinadi. Ish jarayonida muvaffaqiyatning muhim tarkibiy qismi sifatida muloqot madaniyatining ahamiyati alohida ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: professional aloqa, axborot uzatish, muloqot strategiyasi, raqamli muloqot, hamkorlik, liderlik kompetensiyasi, nutq madaniyati, ijtimoiy integratsiya.

XXI asr — bu axborot almashinuvi eng faol, kommunikatsiya esa har qanday sohaning yuragi bo'lgan davrdir. Ish jarayonida sodir bo'ladigan ko'plab qarorlar, jamoachilik dinamikasi va boshqaruv turi muloqot sifatiga bog'liq. Professional muloqot nafaqat nutq orqali axborot yetkazish, balki tashkilot ichida hamkorlik, hurmat, mas'uliyat va konstruktiv fikr almashish madaniyatini ham o'z ichiga oladi. Shu sababli har bir mutaxassis zamonaviy kommunikatsiya qoidalariga moslashgan bo'lishi zarur. Professional muloqotning mohiyati. Professional muloqot – bu kasbiy vazifalarni bajarish jarayonida aniq, izchil va samarali axborot almashish tizimidir. U quyidagi asosiy ko'rinishlarda namoyon bo'ladi:

- Og'zaki muloqot (suhbat, yig'ilish, muzokara);
- Yozma muloqot (elektron xat, rasmiy hujjatlar, hisobotlar);
- Noverbal belgilar (ko'z qarashi, ohang, tana holati);
- Raqamli muloqot (onlayn konferensiya, messenjerlar, platformalar).

Har bir ko'rinishda professional etikaga, lo'ndalik va aniqlikka amal qilish muloqot samaradorligini oshiradi.

Muvaffaqiyatli professional muloqotning tarkibiy unsurlari

- ✓ Strategik rejalashtirilgan muloqot

Har bir xabar maqsadga muvofiq bo'lishi kerak. Mutaxassis suhbat maqsadini aniq belgilasa, suhbat davomida ortiqcha tushunmovchiliklar kamayadi.

- ✓ Moslashuvchan fikrlash

Professional muloqotda muhitga moslashish, turli xarakterdagi odamlarga mos kommunikatsiya uslubini tanlash muhimdir. Bu ko'nikma asosan emotsional intellekt orqali shakllanadi.

- ✓ Aniq va asosli fikr bayoni

Samarali mutaxassis fikrini qisqa, dalillarga tayangan holda va lo'nda tarzda ifodalay olishi kerak. Juda uzun izohlar muloqotni sustlashtiradi.

- ✓ Tinch va konstruktiv munozara olib borish

Nizo vaziyatlarida bosiqlik, dalil bilan fikr bildirish, suhbatdoshning huquqlarini hurmat qilish professional etikani belgilaydi.

- ✓ Raqamli savodxonlik va onlayn muloqot madaniyati

Bugungi kunda masofaviy ishlar kengaygani sayin onlayn muloqot qoidalari alohida ahamiyat kasb etmoqda. Elektron xat yozishda rasmiylik, aniq mavzu ko'rsatish, hurmat bildiruvchi iboralar ishlatish — professional imidjni shakllantiradi. Jamoa bilan samarali muloqot strategiyalari, Hamkasblar bilan ochiq fikr almashish muhitini yaratish; O'z vaqtida fikr bildirish va kechiktirilgan javoblardan qochish; Boshqalarni tinglashni o'z zimmasiga olish; Yig'ilishlarda qisqa, aniq takliflar bilan ishtirok etish; Tanqidni shaxsga emas, vaziyatga qaratish. Liderlik nafaqat boshqalarni boshqarish, balki ularga to'g'ri yo'nalish berish, ijobiy muloqot muhitini shakllantirish va jamoaviy faoliyatga ruhlantirishni ham anglatadi. Lider xodimlarning fikrini qadrlaydi va muloqotni tenglik asosida olib boradi.

Professional muloqot bugungi kunda har bir kasbning ajralmas qismidir. Zamonaviy mutaxassis texnik bilim bilan birga kommunikativ kompetensiyaga ham ega bo'lishi lozim. Raqamli muhitning rivojlanishi, jamoaviy ishning kengayishi va global axborot oqimi professional muloqotni yanada muhim jarayonga aylantirmoqda. Shunday ekan,

muloqot madaniyatini rivojlantirish, moslashuvchanlik va faol tinglash ko'nikmalarini shakllantirish har bir insonning kasbiy muvaffaqiyatiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Nazarov J. Kasbiy muloqot asoslari. Toshkent: O'qituvchi, 2020.
2. Daniel Goleman. Emotional Intelligence at Work. New York, 2010.
3. Robbins S. P. Fundamentals of Management. Pearson, 2021.
4. Qosimov O. Biznes muloqoti va etik madaniyat. Buxoro, 2022.
5. Covey S. The 7 Habits of Highly Effective People. Free Press, 1989.